

On-line rozhovor

[OKD](#) [insolvence](#) [insolvenční zákon](#) [uhlí](#)

Zákon nezná postup, jak by stát mohl do průběhu insolvence OKD zasahovat, říká odborník na záchranu podniků

Ivv 4. 5. 2016 09:54 (aktualizováno 13:15) Byznys

0

Facebook Twitter Google+ Přes

- Faktický bankrot posledního těžaře černého uhlí v Česku je z mnoha důvodů výjimečný. Je otázka, jak dopadne na zaměstnance, dodavatele, věřitele a jaký bude jeho vliv na širší region.
- Právní i praktické otázky insolvence do hloubky zná Zdeněk Šmejkal, muž, který v minulosti zachraňoval ocelářský holding Vítkovice či na žádost premiéra radil tehdy ke krachu mířícím ČSA.
- Na vaše otázky bude odpovídat dnes od 10:30 hodin.

Zdeněk Šmejkal
autor: HN - Libor Fojtík

ZDENĚK ŠMEJKAL (43)

- Vystudoval VŠB v Ostravě a MBA na Nottingham Trent University, poté nějaký čas strávil v USA.
- Pracoval pro malou poradenskou firmu v Ostravě, přes ni se dostal do vedení hutního holdingu, byl finančním ředitelem Vítkovic.
- V roce 2000 založil s Václavem Novákem společnost M. L. Moran.
- Dva roky teď řídil společnost Technistone, nyní vede firmu Alfaplastik.
- Je ženatý, má dvě děti.

Pád OKD do insolvence je jedním z největších bankrotů v české historii. Poslední těžař černého uhlí v České republice (a jediný soukromý ve střední a východní Evropě) věřitelům v tuto chvíli dluží zhruba 17 miliard korun.

Případný konec těžby a masové propouštění by měly velké dopady, jak ekonomické, tak politické, a proto se vláda snaží posílit svou pozici. Má smysl přijímat kvůli jedné firmě speciální zákon, "lex OKD", který má navíc platit zpětně? Nehrozí nebezpečí vleklých a drahých arbitráží?

Je OKD poté, co se zbaví dluhu, schopno si při současných cenách uhlí na svůj provoz vydělat? Jaké jsou příklady úspěšného "restartu" v oboru? A jak celý proces komplikuje fakt, že dosavadní majoritní majitelé i velká část věřitelů OKD sídlí v zahraničí? Jak dlouho se proces restrukturalizace může táhnout?

[OKD návrhem insolvence dělá tlustou čáru, staré závazky se zamrazí, říká odborník na reorganizaci Šmejkal - čtěte ZDE](#)

Jaká bude role dnešního managementu OKD a co ještě zmohou majoritní vlastníci? Za jakých okolností by minoritní akcionáři mohli za své cenné papíry, s nimiž se už neobchoduje, dostat alespoň něco?

Ptejte se experta na restrukturalizaci Zdeňka Šmejkal. Čtenářům HN odpovídá od 10:30.

Položené otázky se mohou zobrazovat s mírným zpožděním.

reklama

ONLINE ROZHOVOR

vložit otázku

4.5.2016 10:07 Naivní investor

Je v pořádku, že se s akcemi NWR, majitele OKD, obchodovalo až do dneška? V jakém scénáři by na akcionáře mohlo něco zbyť?

▶ **4.5.2016 10:37 Zdeněk Šmejkal**

Myslím, že to v pořádku je, obchodování na burze by mělo, v ideálním případě, odpovídat odhadu investorů, co se týče hodnoty společnosti. V případě konkurzu akcionářům v drtivé většině případů zůstanou bezcenné akcie a nerealizují žádný výnos. V případě reorganizace akcionářům může zůstat podíl na ozdravené společnosti, a tím i nějaká hodnota. To vše za předpokladu, že součástí reorganizačního plánu nebude vyrovnání s věřiteli i formou podílu na společnosti.

4.5.2016 10:16 I.N

Myslíte, že kdyby OKD zůstalo i bez úrokových nákladů ztrátové, že těžba opravdu skončí? Nebo může insolvenční správce rozhodnout, že třeba rok bude firma prodělávat a čekat na vyšší ceny uhlí? Může kvůli takové naději prodávat majetek?

▶ **4.5.2016 10:57 Zdeněk Šmejkal**

Pevně věřím, že se situaci podaří pozitivně vyřešit podobně jako kolem roku 2000, kdy na Ostravsku bojovaly o přežití hutní podniky, nicméně stát se to jistě může. Vzpomeňme například na tak velký podnik jako Poldi Kladno - co z něj zbylo. Většina důlních podniků ve Velké Británii za vlády Margaret Thatcherové také ukončila těžbu. Takové rozhodnutí by ale insolvenční správce, zvláště v takové kauze, neměl činit sám. Základním cílem insolvenčního řízení je maximalizace uspokojení věřitelů. To platí stejně pro konkurzní variantu i reorganizaci. V reorganizaci musí předkladatel reorganizačního plánu prokázat, že jeho realizací bude uspokojení věřitelů vyšší než v konkurzu, jinak by musel insolvenční soud reorganizaci zamítnout a jít cestou konkurzu. Proto by se k tomu měl vyjadřovat minimálně věřitelský výbor. Se souhlasem insolvenčního soudce a věřitelského výboru lze v průběhu majetek transparentním způsobem prodávat. Uvedený postup je ale pro správce značně riskantní, neboť v případě, že by se cena uhlí nezvýšila, může čelit žalobám ze strany některých věřitelů na náhradu škody. Principiálně nemá být postup správce "podnikatelský".

4.5.2016 10:19 Pavol Krúpa

Nechcete pracovat pro mě? :)

▶ **4.5.2016 11:03 Zdeněk Šmejkal**

:) Zdravím Vás pane Krúpo, děkuji Vám za nabídku, moc si toho vážím, ale mám svůj vlastní business.

4.5.2016 10:20 CK

Dá se očekávat hra o insolvenčního správce? Nepůjde zrovna o málo peněz...

▶ **4.5.2016 11:12 Zdeněk Šmejkal**

Věřím, že se tak nestane, i když úplně vyloučit to nelze. Pravidla pro odměňování insolvenčních správců jsou bohužel nastavena tak, že správce v případě reorganizace inkasuje méně než v konkurzu, což nepomáhá jeho motivaci na pozitivní "reorganizační" řešení. Na druhou stranu kauza bude hodně pod drobnohledem, ve věřitelském výboru budou sedět sofistikovaní věřitelé - to vše významně omezuje manévrovací možnosti insolvenčního správce v případě nějakého nestandardního postupu. Navíc se zpřísnila pravidla pro získání "licence" pro činnost insolvenčního správce, která, dle mého soudu, významně přispívají ke kultivaci i tohoto prostředí, které nemá obecně dobrou pověst. Já sám znám několik opravdu slušných a poctivých insolvenčních správců.

4.5.2016 10:27 Kamil Krolewski

Dobrý den. Vyhlásí krajský soud opravdu úpadek a kdy to lze očekávat? Co znamená konkrétně návrh na povolení reorganizace? Má snad firma připravený reorganizační plán, který však v předložené dokumentaci není konkrétně definovaný? Bude probíhat akcelerovaná reorganizace? Jak mohou nyní reagovat dodavatelé, je možné, aby do doby do rozhodnutí o úpadku přestali dodávat služby a materiál, příp. dodavatelské zaměstnance? A co po vyhlášení úpadku soudem? Je možné, aby zanikly i smlouvy o prodeji uhlí?

▶ **4.5.2016 11:36 Zdeněk Šmejkal**

V případě, že dlužník podá návrh na zahájení insolvenčního řízení, měl by soud úpadek prohlásit bezodkladně. Návrh na povolení reorganizace neznámá, že dlužník musí mít v ruce již připravený reorganizační plán, ale musí věřitelům předložit důvěryhodné argumenty, aby s touto formou oddlužení souhlasili. To je přesně chvíle, kdy je zapotřebí, aby management měl dostatečný "morální kredit" a za sebou success story tak, aby mu věřitelé důvěřovali. Viděl jsem několik reorganizací, které ztroskotaly na tom, že ústupky od věřitelů chtěl management nebo akcionář, který celou situaci způsobil (netvrdím, že to je nutně případ OKD). Bohužel v ČR je malé procento úspěšných reorganizačních procesů, protože si většina myslí, že jde o právní proces. To je samozřejmě pravda, právní postup musí být perfektní a bezmezerovitě nenapadnutelný ze strany potenciálních šikanózních věřitelů, ale nejdůležitější je PŘÍBĚH, který věřitelům nabízíte. Ten může mít samozřejmě několik různých podob, pro každou skupinu věřitelů odlišnou. Dodavatelé mohou reagovat dle svého uvážení, je na nich, zdali své dodávky přeruší, či nikoliv. Jiná pravidla platí pro reorganizaci, jiná pro konkurz. Pokud jim společnost prokáže, že je schopna hradit své závazky vzniknuvší po prohlášení úpadku, byli by sami proti sobě, aby dále nedodávali, jelikož jejich nové pohledávky mají přednost v uspokojení. V reorganizaci, kterou jsem realizoval v Technistonu, jsme nepřišli ani o jediného dodavatele, i když výnos pro nezajištěné věřitele byl nízký. Na to, zda mohou zaniknout smlouvy o uhlí, nedokážu reagovat, nemám dostatek informací o konkrétních smlouvách.

4.5.2016 10:28 Kamil Krolewski

Musí insolvenční správce upřednostnit bezpečnost důlních děl a ochranu před znehodnocením ložisek dle horního zákona, nebo musí dříve vyplatit mzdy za duben? Existuje možnost odstavení, zmrazení vnitroskupinových smluv v době insolvence? Dle výroční zprávy platí OKD vysoké částky mateřské i dečinné společnosti.

▶ 4.5.2016 11:53 Zdeněk Šmejkal

Insolvenční zákon nic takového neřeší. Obecně by správce měl zamezit vzniku škod. Pohledávky zaměstnanců z dlužných mezd by byly v případě prohlášení úpadku tzv. "zapodstatovými" pohledávkami, to znamená, že se uspokojují před nezajištěnými věřiteli. V případě reorganizace musí být splněny vždy ve 100 % při schválení reorganizačního plánu, v případě konkurzu má správce možnost tyto pohledávky uspokojovat postupně, pokud na to dlužník má finanční prostředky a ty nejsou určeny pro uspokojení zajištěných věřitelů. Ve většině případů tyto pohledávky v průběhu uspokojovány nejsou, nicméně v OKD bych postupné uspokojování dlužných mezd vzhledem k sociálnímu rozměru kauzy nevyklučoval. V rámci insolvenčního řízení existují mechanismy, jak odstoupit od nevýhodných smluv, ať už svázaných s podnikatelskou skupinou či s externími subjekty.

4.5.2016 10:32 Petr L.

Jak může do průběhu insolvenčního řízení nebo do rozhodování soudu zasahovat vláda či kraj? Ať už přímo či nepřímo.

▶ 4.5.2016 11:58 Zdeněk Šmejkal

Pokud se nejedná o současného věřitele, současný insolvenční zákon nezná legální postup, jak by tyto státní instituce mohly do průběhu insolvenčního řízení zasahovat. Jiné by to bylo v případě, že by státní instituce byla v roli zájemce o aktiva nebo se chtěla finančně podílet na reorganizačním plánu. Pak by v zájmu většího uspokojení věřitelů měly být jejich podmínky zohledněny v reorganizačním plánu.

4.5.2016 10:36 Horlivý Student

Dobry den! V cem se lisi to co delate nyní, od problematiky OKD? Napr. Alfaplastik z webu nevypada, ze by byla zdaleka tak velka a komplikovana firma jako OKD. Jak postupujete treba tam? Jak se lisi cile? Neni prave nutne medializaci a politiku vytlacit a soustredit se na ekonomicke otazky?

▶ 4.5.2016 12:17 Zdeněk Šmejkal

Celkem jsme restrukturalizovali cca 20 podniků z různých oborů. Máme obecnou metodiku, jak v takových situacích postupovat - té říkáme V-koncept a obsahuje pět oblastí, kterými se musíte zabývat, pokud je podnik v ohrožení života, a pět oblastí, když pracujete na jeho rozvoji. Samozřejmě že každý případ má jiné pořadí priorit, ale problémy podniků v krizi se většinou týkají těch pěti základních oblastí. Vynechat medializaci či politiku nelze. Musíme si uvědomit, že ač stát není v tuto chvíli přímým věřitelem (i když prostřednictvím institucí ČSSZ a FÚ být může), ponese budoucí náklady (v případě krachu společnosti a uzavření částí či celého provozu) - mohou to být náklady na podporu v nezaměstnanosti, na rekvalifikaci, na sanaci důlních zařízení, sanaci ekologických škod atd. To jsou peníze nás všech daňových poplatníků, proto je v pořádku, že stát projevuje aktivitu v případném řešení situace. Uvedu jeden velmi pozitivní případ restrukturalizace společnosti, který proběhl v USA za současné vlády prezidenta Obamy - jedná se o záchranu automobilky General Motors, která se shodou okolností také řešila formou reorganizace prostřednictvím insolvenčního zákona.

Koupil by jste si v současné době akcie NWR (OKD)?

- ▶ **4.5.2016 12:19 Zdeněk Šmejkal**
Nekoupil, svoje peníze investuji do projektů, kde mám vliv na riziko, které podstupuji.

4.5.2016 10:45 Jaroslav Dohnal

Dobry den, cim se zabýváte v současné době a cim se to liší od toho, co jste delal v minulosti, nebo od OKD? Dekuji JD

- ▶ **4.5.2016 12:29 Zdeněk Šmejkal**
Dobrý den, stále mě zajímají a baví řešení téměř neřešitelných problémů firem, zejména průmyslových podniků. To se od minulosti neliší. Jelikož se ale svět mění, problémy bude mít ten, který se mění pomaleji a úspěšný ten, jehož tempo změn je rychlejší, musí se vyvíjet i business model naší společnosti, kterou spoluvlastním (M.L. Moran). Ve skutečnosti to znamená, že firmy nejen restrukturalizujeme, ale snažíme se i o jejich rozvoj a náš záměr je většinou případů dlouhodobý. Uvědomili jsme si, že krizový management je v podstatě management změn, které musejí být dostatečně razantní a rychlé, v rozvoji nejde také v podstatě o nic jiného, než o řízení změn. Jsou tam samozřejmě rozdíly, ale ne tak zásadní, jak by se na první pohled mohlo zdát.

4.5.2016 10:51 Varda

Účastnil jste se osobně jednání s vládou? Jak byste popsal přístup státu ke společností, jež nemohou plnit své závazky? Jakou vážnost pro jejich rozhodování má propouštění horníků a z toho vyplývající zatížení státního rozpočtu?

- ▶ **4.5.2016 12:36 Zdeněk Šmejkal**
V OKD se osobně neangažuji, ale z pozice člena dozorčí rady jsem se podílel zhruba před 6 lety na stabilizaci aerolinek ČSA. Přístup tehdejšího premiéra a ministra financí byl velmi kooperativní a v podstatě vzorem, jak by stát měl do podobných kauz zasahovat. Ale ne vždy to tak dobře zafunguje. Je důležité, zda jde politikům o věc ve veřejném zájmu (minimalizace sociálních dopadů, finančních škod pro stát atd.) nebo tam převládají jiné osobní zájmy.

4.5.2016 10:52 Jan Grygarek

Jak je obecně zajištěno, aby management společnost netuneloval s následným záměrným vyhlášením insolvence?

- ▶ **4.5.2016 12:43 Zdeněk Šmejkal**
Obecně se velmi zpřísňují právní normy pro podnikání. Já sám pozoruji, že se podnikatelské prostředí velmi kultivuje, i když do optimálního stavu máme ještě daleko. Úplně zamezit tomu samozřejmě nikdy nepůjde, ale trestně právní zodpovědnost managementu a statutárních orgánů je úplně jiná než v minulosti. Dnes se stíhají i kroky některých lidí, jež byly dříve na hraně, nebo za jeho hranou, ale orgány činné v trestním řízení nebyly z různých důvodů tak aktivní jako dnes. Největší problém stále vidím v dostatečné odborné kvalifikaci lidí, které tyto kauzy vyšetřují.

4.5.2016 11:14 Adam Krátký

Dobrý den, co se týče tzv. "lex OKD", byl by podle vás napadnutelný u ústavního/evropského/jakéhokoliv jiného soudu, kdyby platil i zpětně, a vztahoval se tím pádem i na OKD? A nebyl by problém, kdyby byl tak úzce vymezen jen na firmy podnikající v oblasti těžby = jasná souvislost s OKD?

- ▶ **4.5.2016 12:47 Zdeněk Šmejkal**
Nejsem právník, ale pokud je postup retrospektivní, mám dojem, že by mohl být úspěšně napadnutelný. Ponechme samozřejmě stranou otázku, zda by v tomto případě mohl mít pozitivní důsledky pro transparentnost případného insolvenčního řízení v případě OKD.

4.5.2016 11:24 Zuzana Svobodová

Už se tu mihlo jméno Krúpa, což mi připomnělo jeho výzvu, aby Bakala (a logicky zřejmě i další akcionáři) vrátil vyplacené dividendy. Je to něčím, myslím právně, podloženo? Nebo je výzva jen takovým plácáním bez reálného dopadu?

- ▶ **4.5.2016 12:51 Zdeněk Šmejkal**
Ze zákona vyplývá, že již jednou vyplacené dividendy nelze požadovat zpět. Možná lze najít jiný právní argument, ale natolik nejsem s detailem věcí natolik obeznámen, abych na to dokázal kvalifikovaně odpovědět.

4.5.2016 11:30 Foxtrot Team

Vážený pane Šmejkale, chceme Vás pozdravit a poděkovat za práci v naší společnosti SWC Foxtrot v New Jersey, kterou jste nám pomáhal krizově řídit. Přejeme hodně štěstí bez dalších spin-outů a dobrý vítr do plachet Vaší společnosti.

- ▶ **4.5.2016 12:57 Zdeněk Šmejkal**
Také zdravím celý úžasný Foxtrot team, z naší společné spolupráce jsem si také odnesl řadu užitečných podnětů, které jistě využiji dále. I Vám přeji hodně štěstí na Vaší cestě.

4.5.2016 12:21 **tony**

Kam zmizely zisky před tím? Byty, koksovny a jiné? A co jejich nehorázné odměny? Kde to všechno je?

- ▶ 4.5.2016 12:59 **Zdeněk Šmejkal**
Nevím, bohužel neumím odpovědět.
-

4.5.2016 12:46 **mas**

dokážete si představit, kdo stojí za dluhopisy, které v kauze okd spravují česká spořitelna a citibank? myslíte si, že by banky byly tak hloupé a byly jejich vlastní? jakou souvislost s tím má zajištění úvěrů u citibank nemovitostmi z rpg?

- ▶ 4.5.2016 13:15 **Zdeněk Šmejkal**
Bohužel nedisponuji informacemi, abych Vám mohl odpovědět, ale domnívám se, že současná finanční situace OKD je zapříčiněna dvěma faktory. Tím prvním jsou nedostatečné rezervy hotovosti, které by si firma, pokud se pohybuje v tak silně konjunkturálním businessu, dělat mnohem vyšší než je obecně běžné (pro firmu v ekonomicky příznivém období) - ty byly bezesporu odčerpány. Druhým faktorem, a to dle mého soudu ekonomicky minimálně stejně významným, je pokles ceny uhlí jako komodity, což lze předvídat asi stejně spolehlivě jako jestli akcie na burze porostou či nikoliv - z toho, že málokdo čekal, že pokles bude tak bezprecedentní bych nikoho neobviňoval, nicméně pokud jste v cyklickém businessu a vytvořenou hotovost odčerpáte mimo firmu, pak je logické čemu budete čelit, pokud přijde krizové období a vy máte omezené prostředky na účtě.
-

[nahoru](#)

[vložit otázku](#)

lvv